

Sygn. akt IV P 193/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

5 kwietnia 2023 r.

Sąd Rejonowy w Nowym Sączu, IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Marek Wójcik
Protokolant:	sekretarz sądowy Kinga Kotlarz-Maurek

po rozpoznaniu 5 kwietnia 2023 r. w Nowym Sączu

na rozprawie

sprawy z powództwa M. M.

przeciwko Skarb Państwa - Sąd Rejonowy w D.

o zapłatę odszkodowania

I. Oddała powództwo;

II. Zasądza od powódki M. M. na rzecz strony pozwanej 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem kosztów zastępstwa prawnego.

Sygn. akt IV P 193/22

UZASADNIENIE

wyroku z 5 kwietnia 2023 r.

M. M. w pozwie wniesionym 29.07.2022 r. domagała się zasądzenia od pozwanego Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w D. 27 912,81 zł tytułem odszkodowania za odwołanie powódki ze stanowiska kierownika (...) w Sądzie Rejonowym w D., z naruszeniem przepisów prawa.

W odpowiedzi na pozew /k. 47 – 49/ strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości. W uzasadnieniu wskazano, że roszczenie powódki nie posiada podstawy prawnej a odwołanie powódki ze stanowiska jest zasadne.

Bezsporne w sprawie było co następuje:

Powódka M. M. została mianowana kuratorem zawodowym 1 grudnia 1988 r. Decyzją Prezesa Sądu Okręgowego w T. z 9 maja 2002 r. powódka została powołana na Kierownika (...) (ZKSS) w Sądzie Rejonowym w D..

Pismem z 4 kwietnia 2022 r. Kurator Okręgowy Sądu Okręgowego w T. zwrócił się z wnioskiem do Prezesa Sądu Okręgowego w T. o odwołanie M. M. ze stanowiska kierownika (...) Sądu Rejonowego w D.. W piśmie wskazano, że nadzór Kierownika (...) nad pracą kuratorów budzi poważne zastrzeżenia co potwierdzają lustracje. Ponadto postawa

powódki nie jest właściwa. M. M. krytykuje i kwestionuje zalecenia pokontrolne, współpraca z Kuratorem Okręgowym nie przebiega prawidłowo.

W kolejnym piśmie do Prezesa Sądu Okręgowego w T. z 17.06.2022 r. Kurator Okręgowy podtrzymał wniosek o odwołanie kierownika (...) Sądu Rejonowego w D..

Pismem z 7 lipca 2022 r. Prezes Sądu Okręgowego w T., po zasięgnięciu opinii Prezesa Sądu Rejonowego w D. odwołał powódkę ze stanowiska kierownika (...) w Sądzie Rejonowym w D. od 1 września 2022 r.

Jako przyczynę odwołania wskazano niewłaściwy nadzór nad pracą kuratorów sądowych (...) w Sądzie Rejonowym w D. co potwierdzają przeprowadzone przez Kuratorów Okręgowych Sądu Okręgowego w T. lustracje:

- lustracja dotycząca pracy kuratorów zawodowych rodzinnych w okresie od 20.01.2022 r. do 3.02.2022 r.,

- lustracja dotycząca kary ograniczenia wolności w okresie przeprowadzona w okresie od 1.03.2022 r. do 30.03.2022 r.,

- lustracja przeprowadzona w okresie od 28.02.2022 r. do 12.04.2022 r.

Wskazano ponadto, że stanowisko powódki wyrażone w pismach z 22.04.2022 r., 10.05.2022 r. i z 20.05.2022 r. w odniesieniu do uwag i zaleceń zawartych w sprawozdaniach z ww. lustracji – nie rokuje pełnej poprawy jakości pracy w (...). Kwestionowanie i niestosowanie wskazanych w sprawozdaniach zaleceń Kuratorów Okręgowych, nie daje gwarancji na całkowite wyeliminowanie uchybień. Nadto oznacza to brak merytorycznej współpracy z Kuratorem Okręgowym i jego zastępcami.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Średnie miesięczne wynagrodzenie powódki w 2022 r. wynosiło 8036,52 zł brutto.

(Dowód: zaświadczenie k. 91)

Podana w piśmie Prezesa Sądu Okręgowego w T. z 7.07.2022 r. przyczyna odwołania powódki jest prawdziwa i zasadna. W szczególności powódka nie współpracowała należycie z Kuratorem Sądu Okręgowego w T. jak i z zastępcami Kuratora Sądu Okręgowego. Odwołanie powódki ze stanowiska kierownika (...) w Sądzie Rejonowym w D. jest również zgodne z przepisami prawa pracy.

(Dowód: zeznania świadka J. O. k. 175-176, częściowo zeznania powódki k. 176-177)

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił w oparciu o dokumenty znajdujące się w aktach sprawy i aktach osobowych oraz o zeznania powołanych wyżej świadka a także częściowo zeznania powódki.

Wspomniane dokumenty uznano za wiarygodne wobec korzystania przez nie odpowiednio z domniemania prawdziwości /art. 244 §1 k.p.c./ oraz autentyczności /art. 245 k.p.c./ i nie negowania ich przez żadną ze stron postępowania.

Sąd w całości dał wiarę zeznaniom świadka J. O.. Świadek złożył obszerne i szczegółowe zeznania. Sąd ocenił te zeznania jako szczerze i obiektywne.

Zeznania powódki są w znacznej mierze polemiką z zasadnością wniosków i zaleceń zawartych w protokołach pokontrolnych oraz wyrazem jej subiektywnego przekonania co do jakości współpracy z Kuratorem Okręgowym i zastępcą Kuratora Okręgowego.

Sąd zważył, co następuje:

Żądanie powódki zasądzenia odszkodowania podlegało oddaleniu. Żądanie to było niemożliwe do uwzględnienia już choćby z tej przyczyny, że nie posiadało podstawy prawnej.

Stosunek pracy powódki został nawiązany na podstawie mianowania. Zgodnie z art. 76 kp: Stosunek pracy nawiązuje się na podstawie mianowania w przypadkach określonych w odrębnych przepisach. Art. 4 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych (dalej uks) stanowi, że: Kuratora zawodowego mianuje, odwołuje (...) prezes sądu okręgowego, na wniosek kuratora okręgowego. Kierownika zespołu powołuje i odwołuje prezes sądu okręgowego na wniosek kuratora okręgowego, po zasięgnięciu opinii prezesa sądu rejonowego (art. 40 uks).

Odwołanie powódki ze stanowiska kierownika (...) odbyło się zgodnie z procedurą przewidzianą w ww. przepisie. Powódkę odwołał Prezes Sądu Okręgowego w T., na wniosek Kuratora Okręgowego i po zasięgnięciu opinii Prezesa Sądu Rejonowego w D..

Powódka w pozwie nie wskazała żadnej podstawy prawnej dochodzonego roszczenia. Dopiero w piśmie z 9.02.2023 r. powódka powołała się na art. 30 kp w zw. z art. 105 uks.

Zdaniem sądu wskazana przez powódkę podstawa prawna dochodzonego roszczenia nie jest zasadna. Ustawa o kuratorach sądowych w Rozdziale 2 obszernie reguluje kwestię rozwiązania stosunku pracy z kuratorem zawodowym. Art. 27 uks stanowi, że: rozwiązanie stosunku pracy z kuratorem zawodowym może nastąpić, w drodze wypowiedzenia. Okres wypowiedzenia stosunku pracy wynosi 3 miesiące i kończy się ostatniego dnia miesiąca. Z kolei art. 30 ust. 1 uks stanowi, że: od decyzji w sprawach wypowiedzenia lub rozwiązania stosunku pracy z kuratorem zawodowym, przeniesienia na inne stanowisko bądź zawieszenia w pełnieniu obowiązków, kurator może, w terminie 7 dni, wnieść odwołanie do Ministra Sprawiedliwości. Art. 30 ust. 3 uks przewiduje, że: w sprawach o roszczenia ze stosunku pracy stosuje się przepisy Kodeksu pracy.

Procedura odwołania kierownika zespołu jest uregulowana w Rozdziale 2 ustawy a więc w innym miejscu niż procedura rozwiązania stosunku pracy. W odróżnieniu od art. 27, w art. 40 uks przewidziano wyraźnie tryb odwołania kierownika a nie wypowiedzenia warunków pracy. Nie przewidziano też w uks odpowiedniego stosowania art. 27 uks oraz art. 30 uks do odwołania kierownika zespołu. Jak wcześniej wspomniano zgodnie z art. 76 kp stosunek pracy nawiązuje się na podstawie mianowania w przypadkach określonych w odrębnych przepisach. Do stosunku pracy z mianowania należy więc stosować przede wszystkim przepisy odrębne, w tym przypadku ustawę o kuratorach sądowych. Ustawa ta nie przewiduje żadnego trybu zakwestionowania odwołania kierownika zespołu. Gdyby było inaczej przewidziano by odpowiednie stosowanie art. 27 uks i 30 uks. Nie ma więc tym bardziej, możliwości stosowania w tym zakresie przepisów kodeksu pracy odnoszących się do wypowiedzenia warunków pracy i płacy w szczególności art. 42. § 1 k.p. (przepisy o wypowiedzeniu umowy o pracę stosuje się odpowiednio do wypowiedzenia wynikających z umowy warunków pracy i płacy) oraz art. 45 kp.

W doktrynie podkreśla się, szczególnie doniosłą rolę kuratora okręgowego, który odpowiada za funkcjonowanie całej kuratorskiej służby sądowej na poziomie okręgu, co wiąże się z przyznaniem wielu kompetencji kadrowych. Jedną z nich jest możliwość wnioskowania o odwołanie kierownika zespołu. Odwołanie kierownika zespołu należy do kompetencji Prezesa sądu okręgowego. Jednak Prezes sądu okręgowego bez wniosku kuratora okręgowego samodzielnie nie może podjąć takiej decyzji. Jeżeli ją podejmie, to będzie ona obarczona wadą prawną. Jednocześnie prezes sądu okręgowego nie jest związany treścią wniosku kuratora okręgowego w tym sensie, że nie musi przychylić się do niego. Dodatkowo art. 40 uks wymaga zasięgnięcia opinii prezesa sądu rejonowego. Można więc przyjąć, że odwołanie kierownika zespołu jest decyzją kolegiąlną, przez co przemyślaną i obiektywną. Przepis ten daje więc kierownikowi zespołu dodatkowe gwarancje, że odwołanie go ze stanowiska nie nastąpi bez uzasadnionej przyczyny, pochopnie i arbitralnie. Art. 40 uks daje więc pracownikowi inne gwarancje niż art. 27. Nie są to jednak dodatkowe gwarancje w stosunku do art. 27 uks. Nie podlega dyskusji, że ochrona stosunku pracy musi podlegać większym gwarancjom niż ochrona stanowiska kierownika zespołu.

Aktualnie także w doktrynie obowiązuje pogląd, że: odwołanie ze stanowiska kierownika nie wymaga zmiany warunków pracy i płacy, a tym samym nie stosujemy okresu wypowiedzenia. Podstawowym argumentem za takim rozumieniem komentowanego przepisu jest to, iż skutkiem nieprzyjęcia nowych warunków płacy lub pracy jest rozwiązanie stosunku pracy, natomiast w ustawie o kuratorach sądowych został zamieszczony zamknięty katalog okoliczności, z powodu których może dojść lub dochodzi do rozwiązania stosunku pracy. Nie została w nim wymieniona przesłanka w postaci nieprzyjęcia nowych warunków pracy i płacy. (Stasiak Krzysztof, Ustawa o kuratorach sądowych. Komentarz (...) 2021)

Dodatkowo należy wskazać, że zdaniem sądu nie budzi wątpliwości, że przyczyna odwołania wskazana powódce była prawdziwa i zasadna. Powódka niewątpliwie jest doświadczonym i kompetentnym kuratorem. Jednak kierownik zespołu musi zgodnie z art. 40 uks wyróżniać się zdolnościami organizacyjnymi. Oceny zdolności organizacyjnych kandydata na kierownika zespołu dokonuje przede wszystkim kurator okręgowy. Z uwagi na przeprowadzane w 2022 r. wizytacje i lustracje, kurator okręgowy miał możliwość obiektywnej oceny kwalifikacji powódki do zajmowania stanowiska kierownika zespołu. Trudno jest polemizować z wnioskami zawartymi w sprawozdaniach kuratorów okręgowych. Sprawozdania te zostały wykonane w oparciu o dane z akt kontrolowanych spraw. Kurator okręgowy, jak wcześniej wspomniano odpowiada za funkcjonowanie całej kuratorskiej służby sądowej na poziomie okręgu, zatem ma w tym zakresie możliwość nadzoru, wiążącego się z wydawaniem poleceń dla kierowników zespołów. Jednocześnie kurator okręgowy ma prawo wymagać aby kierownik zespołu należycie współpracował, przez co należy rozumieć realne stosowanie się do zaleceń wskazanych w sprawozdaniach z lustracji. Takiej merytorycznej współpracy powódki z Kuratorem Sądu Okręgowego w T. jak i z zastępcami Kuratora Sądu Okręgowego w T. było brak.

Mając na uwadze całokształt powyższych okoliczności, sąd oddalił powództwo.

Sąd obciążył powódkę kosztami procesu jako stronę przegrywającą na zasadzie art. 98 k.p.c. Na koszty te składają się koszty poniesione przez stronę pozwaną na zastępstwo prawne zgodnie ze stawką przewidzianą w § 9 ust.1 punkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.